

AKATALPA

Mart 2019 - Sayı 231

Aylık Şiir ve Eleştiri Dergisi

ISSN 1305 - 7685

Sevil AVŞAR

ŞİİR

Kelebekler ile yarışmak istiyorum
Çünkü nisan yarım kalan şarkılarımızı
eylüle erteliyor durmadan
Ertelemesin olur mu

En saf en çocuk gökyüzünün peşindeyim
Yıldızlarım eksik kalmasın diye
Eksik kalmasın olur mu

Şairler okurlar biz, hepimiz
Kelimelerin annesi
Bizi öksüz bırakmasın olur mu

Hasan VAROL

PENELOPEİA'M

Penelopeia'm ne haldesin. Hâlâ
örtünü gündüz örer gece söker misin
Aradığım, sevdiğim, bağlandığım...

Hiç aklıma gelir miydi ayrılık olmasaydı
Nasıl da güzelsin sevgilim nasıl da tatlısın
Benzersiz tatlar içindesin. Esenim!

Güneyli bir dize gibi güneşli, duru, ince ve güzelsin;
Nar dilimi sanki yanağın, gece ağaran kar
Akdeniz'de doğmuş bir ay gibisin.

Sevdiğim dilinin altı bal
Altımızda yeşil çimen soluğu
Eteklerin yanan portakal.

Nihan IŞIKER

MEVSİM AŞKINA

kış içinden bahar biçmek isteyen terzi
kaç bahar kessen de kış gelir makasına

Kazım ŞAHİN

BOŞLUK

pencerende yalnızlık duruyor
güzelliğin yavaşça dağılıyor kapı dışarı
kendini avutuyor gün boyu içimdeki sıkıntı
kollarımı bağlayan inat iniyor derinime
hatırlamak için kalbime açılan ilk yarayı

kapında gelmek istemeyen bir gitmek duruyor
nereden çıkılır dünyaya bakındım boşluğa
insanı sarsan bozulmuş bir harita
yeniden nereden başlanıyor

susmak var içinde
gidip de dönmemenin merakı olmalı
“anlamak” olmalı
onunla yatmalı onunla kalkmalı
geride kalan boşluğu doldurmak için
yokladım kalbimi
aklında kaç tutarsan tut
herkes kimsesiz kalıyor

Gülçin Yağmur Akbulut, Necati Albayrak, Hüseyin Alemdar, Gökhan Arslan, Hicran Aslan, Sevil Avşar, Ramis Dara, Ahmet Şerif Doğan, Oresay Özgür Doğan, Barış Erdoğan, Osman Serhat Erkekli, Elif Firuzi, Mehmet Girgin, Nihan Işiker, Barbaros İrdelmen, Muammer Karadaş, Ayfer Karakaş, Müştehir Karakaya, Beytullah Kılıç, Hüseyin Korkmaz, Esra Murutoğlu, Recep Özgen, Hüseyin Peker, Mehmet Rayman, Muharrem Sönmez, Kazım Şahin, Şerif Temurtaş, Umut Temür, Gültekin Tezcan, Şerif Tezgörenler, Yeprem Türk, Nurgül Ulu, Hasan Varol.

GEÇEN YILDAN 2019'A KALANLAR

Hüseyin PEKER

Aykut Nasip Kelebek, 1991 doğumlu, Türk Dili Edebiyatı bölümünden mezun olup, yüksek lisans yapan bir edebiyat sevdalısı öncelikli; 2013'te ilk şiir kitabı, 2016'da *'Kanlı Canlı Şiir-Modern Türk Şiiri Üzerine Yazılar'* deneme kitabı çıktığına bakarak, geçtiğimiz yıl çıkan ikinci şiir kitabı *'Kelimeler ve Adımlar'* doğrultusunda da, bu işin gönüllüsü olduğu kararımızı pekiştiriyor. Kelebek, düz anlatmıyor, açık yazdığı halde sözün taş yurgusundan yararlanıp doğru konuşan bir şiir peşinde duruyor. Yer yer öğüt verir gibi tok sözün peşinden ayrılmıyor. *'Sigara izmaritinden değerli olduğunu sanıyorsan / bak onun gibi yere atılıp söndürülüyorsun'* gibi hayatın doğru çizgisinden yana bir duruşu sergiliyor çoğunca. *'kötü şairler dahil herkes geleceğe kalacak zaten'* diyen bilgece söylemler hedefinde.

Emel Koşar, 2013 yılında Türk Dili Edebiyatı bölümünü bitirdi, ve doktorasının ardından, öğretim üyesi olarak görevini sürdürmekte. Yedinci Şiir kitabı *'Işığın Nefesi'* yeni yılın ilk ışıklarında değişik ve gelişmiş bir soluk olarak okura ulaştı. Kitapta kendine hayranlığını Neveser Kökdeş'in *'Bir emele bin ah çeksem'* şarkısıyla dillendirme özeni içinde *'makama, ağıtlara sarılan bir sesle'* ortaya döken şair, sonrasında, Portreler, Makamlar, Şarkısız Zamanlar, Sessiz Ağıtlar bölümleriyle tamamlamış. Başlıklardan da anlayacağınız gibi, kendini tanıma dönemini bitiren bir şair var karşımızda. *'her emelim, her şiirim yine sensin'* diyen Narcissus, Apollon, Hera, Kibele, Şahmeran, Simurg gibi mitolojik kahramanların eteğinden *'uyanmıyor kara bahtım'* dizesini ve düşüncesini yaratan bir yalnız şair portresi. Makamlarda kendini arıyor bu kez. *'talihin elinde oynacak oldum'* diyen hüzzam peşrevin ardından, *'bir rüya ki onda hep şarkılar vardı'* diyen nihavent bir aşka çağırının sesi bu! Emel Koşar bu kez Acı Denizi'nden Sonsuz Döngü'ye bir hayal uçuşu içersinde.

Hakkı Çınar, 1976 doğumlu bir muhacir ailenin öğretmen çocuğu. Bugüne kadar sessiz sedasız 10 şiir kitabı çıkardığına bakılırsa şiirle yakın bir teması var. Gürültüsüzce bu dünyaya bir ipucuyla bağlı olarak sürdürdüğü, parlamayı hesaplamadığı bir iç evreni var. Son kitabı *'Cennet Cehennem Kardeşliği'*nde açık sözün dozunu arttırmış, direk vuran sözlerle belirgin konuşan, dopdolu bir dünyayı önümüze seren bir ifadeyle karşılıyor bizi.

'Geçmiş hatıralarıma küçük bir tebessüm' diye ifade ettiği çalışmasına *'kelimelerle tanrı vazifesini yüklenmek'* gibi savlı sözlerle anlam yüklüyor. *'bu telaş bana hoş bir huzur görünür'* dizesini bir kez daha düşünmek gerek Çınar'ın. Sevdiğiyle hoş bir sohbet içersinde yaşamı tartan şair, 'huzur' la tanrı katına erişmeyi mi kastetmektedir? Bu ermiş tavrını nereye bağlamak gerekir öyleyse. *'Hangimiz pişman olmadık yaşadıklarımızdan'* dizesi de bunu açıklıyor zaten. Hakkı Çınar ermiş katında söyleniyor. Duyanı da önce kendisi. Tartı dilimi 'öteki kılığa' çıktığım dediği düşünce kaftanında beliriyor zaten şiirlerin..

İrfan Yıldız, Ünyeli bir avukat şair, 50'li yaşları az aşmış, 8. şiir kitabını çıkardığına bakarak, uzun yıllar şiirin içinde, oturmuş ve pişmiş bir söylem çerçevesinde yazıyor. Söyleyişinde bir tutarlılık, gözlem gücü beliriyor başta. *'Çılgık Kırları'* adlı son kitabının girişine 'Atçı ali Kendini Niye Astı' hayli ilginç ve düşündürücü bir şiirle başlıyor. Sanki

meslek hayatında karşısına çıkan bir yargı davasından özet kimliği gibi duruyor karşımızda bu şiir. Destansı ve Karadeniz öyküsü tarafı çoğunlukla göze çarpan bu uzunca şiirde *'dörtmala koştuğu günleri düşündü'* türü şiirsel dokusu yoğun, *'kuşlar koptu, balıklar düştü, otlar бүküldü'* gibi türküye benzer yoğunlukta söyleyişler de egemen sonuçta. Finalindeki iki dizeye daha ağırlık verse, belki büyük yapıta yakın yerde dururdu bu şiir. 'Bu Şehirde Bir Tuhaflık var' 'Derelerle Taşlar Arasında', 'Cengaver Sokaklar' hep bir ustanın ağzından, yaşanmışlık kokan şiiri bilen birinin söylemi. Yer yer halk türkülerinden çağrışımlar düşüren, bazen de halkın seslenişinden kopan şiir yüklü geçitler. İrfan Yıldız tüm bunların yanında inceliklerle kuşattığı bir dil bezirganı. *'çatal olup takılıyor birbirine havada iki kelime'* derken bile kısa dizede olduğu kadar, uzattığı dizelerde de başarılı olduğu ortada.

Hakan Unutmaz'ın *'Ulaş'* adlı kitabı pek ortalarda görülmemiş, 2018'de bir dergi eki olarak verilmiş bir şiir kitabı. Yeni doğan oğlu Ulaş'la babasının ilk konuşmaları.. Derinlikli ve üzerinde durulması gereken bir yapıt. Keşke diyorum, bu kitap biraz daha büyümüş bir Ulaş'la ilave konuşmalar eklenerek, şairi tarafından yeniden kitap olarak yayımlansa. Çünkü farklı bir telden seslenen bir baba ve sıradışı bir yapıt var karşımızda. Ece Ayhan ve benzeri ustalarından yararlanmış bir dilim şiir sesi kapmış, ustalığa çalışan bir şair var karşımızda. *'karnımda kalsın anılarım, gerisi banliyölerde elden ele gezsin'* diyen içli bir babanın, köyden duvara vuran iniltili sesi. *'biraz şiirim, öyküm kalacak köşe bucak dergilerde'* diyen bir Ege zeybeğinin sesi. Kuyuda, Orhan Veli'nin diş fırçasında kendini arayan. Farklı bir temenni bu kitap. Yüzün Ulaş'a, Ulaş'ın güneşe benzesin derken, Hakan Unutmaz'ın bir gün usta bir şaire dönüştüğünü yinelemek isterim. *'doğar doğmaz iribaş amcalarına çükünü gösterip'* söylemine giriştiği yerde, alınına yapıştırdığı koskoca bir Ece Ayhan hayranlığı, ve bunun herkeste bulunmadığı gelir usuma. Oğluna *'günahı sevmen için sebep'* arayan baba, sonunda ise *'asıl evren taşradır'* bilgeliliğiyle koyacaktır bitimine noktayı.

Kendini de katar ortaya şair: *'bir sığırcık yavrusu kurtarılrken doğdum'* şu dizedeki ustalığa varmak gerek. Hakan Unutmaz geçmiş şairleri iyice okumuş, özümlemiş hatta yaşamış bir şair. Yoksa *'Ulaş'ın doğmasıyla bu kitabın yaratılması arasındaki birleşen deha'yı* hangimiz anlayabilirdi?

Emin Şir, 1963 Rize doğumlu. 'Seçme Şiirler' dışında yayımladığı *'Yapayangın'*ın altıncı şiir kitabı olduğunu sanıyorum. Sezaî Sarıoğlu ile ortak etkinliklerini saymazsak, burda dikkati çeken iki husus var bende. Emin Şir özel bir iç yapısı olan şair bende. Karadeniz usulü, okunmak için yazılmış bir çağrışımı var üzerimde. Emin Şir kısa dizeleri yeğliyor. Çünkü dar ve atak bir canı var. Şiirsel kelimelerden vazgeçmese de yürek vuruşlarından tempo tutuyor. Neredeyse şiiri marş söyleyecek bir tempoda tasarlıyor. Yanlış yazım görülmesi de söyleyiş temposunda bir acelecilik egemen. Süslemeden, konuşma dilini aksatmamak üzere derli toplu konuşmalarla konuşmasını uzatıp gidiyor. Aşk; sevişme, dağlara koşturma.. Şiire dair her şey bu söylemin içinde. Aşk ve devrim bir arada onda. *'duvarlarında boyası kurumamış sloganlar'* taşıyan bir şiir bu. *'avluda misket oynayan şu çocuk benim / kırıgın gülümsemesiyle arşınlayan / kalan ömrünü'*. Bu üç dizesine dikkatle bakın Emin Şir'in. Geçmiş ve kendine bağlı birinin söylemi bu! Ama daha özenilse dünyalar kadar çağrışımın yükleneceği bir durum sergileniyor. Şir ise bunu kolayca rahat bir söylemin içinde eritiyor....

Salih Mercanoğlu, 1959 Ankara doğumlu, Kırşehir Eğitim Enstitüsü'nü bırakarak Antalya'da kitapçılık yapmış, beşi aşkın

ALFABEDE OLMAYAN HARF

Yarı çıplak bir şemsiye ıslaklığı getiren sabah
Delilikteki gerekçe çekmecesini gıcırdatıyor
Cüzzamlı suslar hasat ediyorum duvardan
Üzengisini mahmuzluyorum aklımdaki tayların
Başka hayvansılıklar edinirken karanlık
Yetmiş kalibre bir delik ruhumun şakağında

Bambu yaprakları gibi dağılıyor avuntu kozalakları
Adresini reddediyor çığlık kokulu mektuplarım

Pelikan yürüyüşü öğreniyorum ben de

Gözlerimdeki patikada yalınayak bir burjuvazi kibir
Sözcükler körlüğe kök salan karadelik
Bir kaos hiyeroglifi oluyor suretimde yaşamışlık

Uyku ilk kambriyenden beri nightmare adlı kaçak sigara
masamda

Puhu kuşlarının sesini dinliyorum
Her nisan ihtilal ilan eden radyomu açıyorum doğum
günlerimde

Vahşi bir hipopotam gibi evcilleşir gözlerimde yalnızlık
Gövdeme tüneyen kavim artık hiç olmak

Kalabalıktan ürken bir iguana yüzümdeki bulut

Pusula öncesine ait bir kıtayım
P hiç bir alfabe yok

Anlamı yargılanmış havymetal bir şarkı Ağzımın
duvarlarında fokurdarken
Cezayir uyruklu bir menekşe şahdamarına bir dövme
halinde iltica eder

Bir trenin hiç binmediğim kompartmanında unuturum
ayakkabılarımı
Çünkü yitmek
Çünkü bitmek
Çünkü gitmek
-ti son sözüm pasta yemek değil

şiiir kitabı ve çocuk kitapları yapmış, Radyoda çocuk programları düzenlemiş bir edebiyat meraklısı. Şu anda emekli olarak Antalya'da yaşamını sürdüren şair, son kitabı 'Şiiir Kısa Aşk Uzun'da sözün bir usta elinden şiiire nasıl yerleştirileceğinin işareti gibi. Sözü şiiirde nasıl da yakalıyor dedirten rahat ve kendinden emin bir şair profili. Dörtlüklerden,iki dizelik şiiir kurgusundan yana bir çalışma bu. Sanki şiiir kıyıcığma yazılmış notlar gibi duruyor kitabın bir yüzü.

Yer yer uyaklarla tutturulmuş birazı ironik buluşmalar. Yerinde ve dozunda karşılamarlar. Dllin ve anlamın doymuş hali. Az sözün; çok kelime, katmanlı anlam haline geleceğinin bir çeşit işareti.'aşk uzun bak lavantalar yerinde' derken yaptığı değiştirim ile aşkın önüne çeşitli anlamlar getiriyor. Şair'her şeyi yeniden düşünün' der gibi. 'yoğurt alıyor onun yaşındakiler / bizim kız şiiir çalışıyor'

Salih Mercanoğlu, şiiiri ders niyetine konuşTURuyor.

ÂNH

Kabul!
Allah'a da meleklerle de sorma
lambada titreyen alev dahil
her şeyle herkesle işim var
günahlarım katbekat fazla
sevaplarımdan
günahtan sakınmanın
mutluluğu bir başka

Gördüm ve tattım anladım da
katre katre günah damlar
sevabın ve hazzın ibriğinden
gel gör ki Katre adında bir sevgilim de olmadı
içimi dipdiri boğan kanım hiç olmadı
karım hiç olmadı hiçlikte bile
sanma ki hep güldüm
sanma ki içim dışım gülistan benim
kadına ve erotizme rağmen hep ağladım
değil aşkı Şirazi'yi bile kandıramadım

Ah Zülâl!
Ölüm dirim meleğim benim
ânh ve âh hatırıma da olsa
beni cehenneminde bağışla
cehennemde!

Bolu, 10 Şubat 2019

İL GENEL MECLİSİNDE BİR ŞAİRLE KARŞILAŞMA

*-çok zorladım hatırlamak için
ama ölü bir şeydi onda zaman-*

diyorum ki hayat kadar önemli nedir
diyor ki iki yüzlülük
bazı insan kendine dönen bir kaydırak
çıktıkça indikçe biriken kir
izleri takip edersen kokuları ve geceyi
boş rakı şişeleriyle dizilmiş bir orman *çarkıfelek*
çevirir çevirirsin *yeniden*
bahıtında silinmeyen bir çiziktir ölmek

ben diyorum ki bir sözcük daha önemlidir
o diyor ki il genel meclisi seçimleri
öyleyse o malum günde açılacak sandık göğsünde
geçerli oy sayısı sadece bir
o da yalnızlıktan mı dersin...

ŞİİR İÇİN BİLİNÇALTI PARAGRAFLARI XX

Oresay Özgür DOĞAN

Uyandı kalbin arıları ateşler içinde, yağmuru tarif etti
çatlamış sabrına.

Hep "ayrı bir tartışma konusu" olan şeylerle susmanın
bilgeliğine. Derin etkilendim, paylaşıyorum, diyene. Yine şaire
şiir yazdıracak sevimli oluşlara. İki ah arasında kavru lan
yilkının dansına. Altın çağını yaşayan edebiyattan haz çalan
yoğun yaratıya. Şaire yeni olanaklar sunan eş anlamlı
sözcüklere. Bunaltıcı analizlerle en iyi biçimine dönüşmüş
karizmatik birikime. Entegre sınır ötesi şiirsel etkinliklere. Bilgi
toplumu çağının hemen her şeyi seyreden kalabalığına şair
olana. Okununu bekliyor, tümcesine. Yalnızlık tadında küçük
bir anlama korkuluk yerleşene. Alışılmışın içinde debelenen
kuyruksuz tilkiye. Tendeki boncuk fırtınasına soğuyan deli
başlangıçlara. Beden dışı deneyim yoluyla kendi gölgesini
beğenen şaire. Nazar boncuğundan su alan fotojenik dizelere.
Ismarlanmış bir söyleşinin hoplayan zıplayan matematiğine.
Duyarlı dokunuşların karizmatik uçurtması manikfestolara.
Duygu, jest ve mimik nakline ihtiyaç duyana. Görüldüğü gibi,
diyene. Her vesileyle şiirsel cübbe giyenlere. Şiirlerarasılıktan
çıkan şairlere. Şiirsel heyelanın anksiyete açılımına. Parmağını
tuşuna yapıştırmış yazın dostlarına. Şiire keten gömlek giydirip,
kuşak bağlayanlara. Kitapsızlara. İyi okumalar ve yazmalar
dilerim.

En iyisi şiirsel bir değerlendirme demarşı oluşturayım.
Bakarsınız çoğunluğun işine yarar. İnce elekte kaldı şair. Ah,
içimde o utanç sırtı gök mavi o kırkayak. İçimde lavlarıyla
çılgın o muhayyile, razı geldiklerimize seslenen. Ey, genç şair
ve genç eleştirmenlerin zarif portresi, şair adaylarının
açılamayan kapıları açan referansı, şiiri bırakmışların ağaçta
kalan tek yaprak umudu. Ey şiirsel etkinliklerin kâğıdı kalem.
Ey şiirin koruyucusu, edebî sıfatların babası büyük şairim
yazarım eleştirmenim. Ey şiiri ölümsüz. Ey soyunu tanrılara
dayandıran kentlileşerek demokratikleşmiş, her düşünceye
saygıyı esas alan, her türlü yozlaşmanın önüne set çeken, keyfi
davranışlara küfre hakarete, yok etmeye yok saymaya izin
vermeyen büyüğüm. Her şiiri ve eleştirisi dokusu zengin görsel
ve işitsel yoğun anlamlar doğuran sıra dışı söz dizim ustası
şairim. Duygu yüklü dil bulutları ile yağmur olup okurun aklını
başından alan onu çekim alanına hapsederek şiir hastalığını
bulaştıran onu tetikleyen onu kışkırtan eleştirmenim.

İnsanı eritmeye başlayan zamanın yeni yüzünü örselemek
için sözcükleri birbiriyle tanıştırap yeni formlarla normlardan
saparak düşünceye yeni ufuklar açan şairim. Şiiri, okuru düş
gücüne dayanan yorum yapmaya kışkırtan çağrışım sihirci
şairim. Aklın sentezini yapmış hep şiirden yana duran
eleştirmenim. Düşünceyi somutlaştıran verimleri irdeleyip
eleştiriye renkli boyutlar getiren şairim. Şiir için kışkırtıcılığın
ve yoğunluğun değerini yılmadan usanmadan artıran şairim.
Karşıt anlamlar içinde yoğunlaşarak yüklü sembelleri çözen
formüller geliştiren eleştirmenim. Gelişip büyüyen ve ilerleyen
süreçlere şair atayarak şiirsel ruhu somutlaştıran ve yücelten bir
bilimim.

Biliyorum ve şahidim, verimlerinizde hüznün yüce bir
duygudur ve yalnızlık bireyi kölesi haline getiren çağdaş
sistemin acımasızlığının penceresindeki insanın derin

yalnızlığıdır. Yol göstericidir şiirleriniz gördüğünüz ve
yaşadığınız bir dünyayı anlatır. Şiirlerinizde dizeler başı başına
birey şiir gibidir ve dizeler ve bölümler arasındaki ilintiler
zaman zaman zor kurulur, bu okuyucu için bilinçli yapılan bir
eylemdir. Poetikanız ayrıntının teminatıdır ve gerçekte
ayrıntının biçimi belirlediğine işaret eder. Algı besleyen
eleştirileriniz insan hallerini zamana yayılan dilimler içinde ele
alır, bütünü parçalar yeni oluşumlara koşar. Ah şairimin
verimleri zamana karşı yenilgiyi önleyen bir direnç kapısıdır.
Şairimin şiirlerinin ve eleştirilerinin gizlemleri bir yanı vardır.
Entelektüel etik bir kişi olarak şairimde şiir özgürlüğün
gerçekleştiği bir sonsuzluktur.

Sonra? Sonrası, insan halleri için kıdemli analiz! Adam,
şairim, yazarım, hiç acımam dedi. Ünlülerden biriyim dedi.
Peki sonra ne oldu? Neler olmadı ki! İşte şiirin yanındayız.
Tıkla, bir imza da sen ver düşünceye. Sonra, şekerlemeye
çekilsin sözcük, nesne ve imge. Mevsimi geldi. Gezinsin
forever numaralı edebiyat günleri! Kurtulsun ipinden şiirli
şarkılar! Ama herkesin yoldan çıkmaya hakkı var. Diyorum ki
yozlaşmış güzelliğini yaşayan bu şiir ülkesinde, bir bileni olan,
sorgusuz sualsiz idare eden, kaba, öfkeli, hep haklı, önemli
işlerin adamı, üstelik fedakâr ve keşkesine keşkeci,
düşünmekten, dert yanmaktan ağrı yitimine yakalanmış vb.
daha bir sürü öğretilmiş özellik arz eden kıymetli insanlar,
yalnızca birkaç cümle okumaktan hoşlanan okurlar için söyle
gerçekle içli dışlı kendine has sözcüklerinden türemiş imgelerle
ritmini yakalamış bir şiir kitabı bastırayım. Şöyle 10-15 baskı
yapacak ruhu olan yani alıp başını gidecek olan. İyi olur valla,
dedi.

Diyorum ki: Şair sevinmeli en az bir şiir kitabı olmadığı
için. Artık koşullar çetin koşullar doğuruyor. Düşünsenize: Şiir
yazma zamanı! Kar yağmış, yollar kapalı, özenle seçilmiş
sözcükler toplanmış yanı başınıza ve bir başka âleme geçip
anlamlar üreten imgeler dermemişsiniz. Veya henüz içinizdeki
o kadim ateşi körüklememişsiniz, bir aşk neferi gibi ölçeksiz
sevmemişsiniz.

Düşünsenize: Ağır bir işçilikle küresel yangına bir sessizlik
kulesi inşa etmemişsiniz. Okurun yüzünde bir fesleğen
hüznüyle yürüyüşe çıkmamışsınız. Acıya acıya katmamışsınız.
Veya şiir dinletisi ve imza gününde şiirsel bir kalabalığı
beklemenin estetik an dağılımını kaleme almamışsınız. Veya
şiirine, toprağa yerleşmiş yani av saatine kurulmuş bir ev kedisi
yakalanmamış. Bakın en iyisi veya en iyisi'lerden biri çıkıp
şiirin feneriyle gündüz vakti köşede bucakta eleştirmen arasın.
Şöylemesine böylemesine adamakıllı oluşturulmuş şiire
müptela bir eleştiri süreci yani şöyle fırtına gibi geldiğinde
bildiğini okuyan. Ortalığa çeki düzen verir galiba. Fırtınayı
çağuralım.

Evet. Komplekslerim var. Gözüm gibi bakıyorum onlara,
eskiden kalma bir alışkanlık olsa gerek, sevgiyle öğretilen. Bu
arada kendime, kendimi yeniden sevdirecek, yeni bir isim
bulmayı, düşünüyorum ve oldu olacak yakın zamanda
yakalanacağım bir mnemotekni dalgasında mim koymayı bile
düşünüyorum, modern tumturaklı kaçışlarım. Canım
sıkılmadığında bahçeye çıkıyorum. Düşünüp, sonra yine
düşünüp, gelişçokgüzel yorgun bir ölüye, anlamın merkezine

ÖLÜR AŞK

yürüten birkaç dizeye el üstünde tutulan olgunun içinde yer açabilmek amacıyla, olgunun kırmızı kalemli tarihini de ilgi tutarak, evet, evet sorun yok, dokundukça ışıldayacak, bir yama için ağaçları buduyorum.

Birkaç kişiyim, ey sen en sevdiğim sözcük, biz kardeşiz ve karşılıklı sevimliyiz, berraklaşmış cümleler arasında bir satır bile boşluk bırakmıyoruz. Farkında mıyım, bilemiyorum ama iyi bir başlığı olan lafların yağmurunda, kalıplarla, ölçüp biçen, duruma göre vicdanına yüklemeye yapan müfredatlı bir eleştiriye yapışip kalan yanıma çok kızıyorum. Alt yazılı uyarılara alt yazı olan, sayılarla sayı olan yanıma da. Üstelik kendimden korkmuyorum. Çok şükür ki yani bu kadar iyi şairler ve okunacak şiirler olduğu için toplumsal ve bireysel sorunlar irdelenip çelişkiler sorgulanıyor. Bütün iktidarlar, karar alırken ve uygularken bir kez daha düşünüyor, çekiniyor. Evet, işte bu acımasız eleştiri ve karşı duruştur tahakküme, yok saymaya, baskılara, acılara dur diyebilen. Hiç yoktan iyiyiz işte. Orada mısınız?

Akşam kahvesinden sonra değerli kimliğimin sanatımın beslendiği yaşam alanlarıyla gireceği etkileşimin övgüsüyle saygılı genç şairlere sağlayacağı artı değeri düşündüm. Dilini yaratan, boyutlar ormanında güzellikle kavramlaştırılan taklidini silip süpürmüş ifade gücüm yine yüksek estetiğini giyinmişti. Zamandan mekâna haller için algıyı heyecanlandırır tutkuyla donanmış tümcelerle hemen akıl ötesine geçip bir süre imge ile dil arasında bekleyerek lal bir şiiri betimledim. Bir ara şarabı damıtın kara sevdayı veya genetik rozetlerin takılma töreni hazırlığı için şiirsel içeriğe ısındırma alıştırmalarını da bir paragrafın içine çekmelisin ve yorulmadıysan bir başka kayıtsızlıkta kalan eşliğine karınca ayak izlerini de, dedim kendime. İşte çok yönlü küçük çılgın bir şair olmanın zorlukları bunlar! Ama katlanacağız! Nelere katlanmadık ki!... Ah harlandı yine ateş sayfanın damarına. Şiirsel eylemin insanı doyurucu varlığına yapışan o yapıcı sıradanlığı seviyorum. Büyüsünü kuşanmaya görsün senfoni. İşte çelişkilerin göğsünde koşan yıldı. Terk ediyor kırıp toprağını. Deliye dönüyor rengini arayan çark. Seviniyor örselenmiş masa. Şimdi bu akılla kimi eleştirsem? Yoksa bir etkinlik şairi olup turnelere mi çıksam? Kendimi de merak etmiyor değilim, yani!

Evet, inkâr etmiyorum: Bazı sıkı şairleri ve vasat eleştirmenleri kızdırmış olabilirim. İdeolojik yanlışlıklar içinde, küçük bir sempatiyle yol gösteren şair özneyi karşılıklı ilişkisine çekerek kaba bir tutumla yerleşik kayıt altına alınmış lirik imgenin gözünü çıkarıp kulağını kesmiş olabilirim. Üzerinde uzlaşmaya varılmış manayı sekteye uğratmış olabilirim. İstemeyerek de olsa muhkem alışkanlığa saati kurarak delilikten dem vurmuş olabilirim.

Ben de bir unutulmuş zamanlar baladı yazmaya çalışarak ötelere sıfatında şeyleşmek için o ince ipince şiir köprüsünden geçmeye teşebbüs etmiş, olabilirim. Yaratılan kıskırtıcı şiirsel dalgalanmalarda sürüklenerek, dış mihrakların oyununa gelmiş olabilirim. Hepsi mümkün! Olmuştur, olacaktır.

Ama nihayetinde ben de insanım. Her gün bir ünlü şairi kıskanmak benim de hakkım. Umarım haddini bilmeyen bu toy çılgınlığım fazla kalp kırmaz. İnsan arada bir örülmüş beyaz kanatlarını tozlarından arındırmaya çalışarak böyle güneşi batmayan şiirsel bir gururun kokusunu içine çekmek hazzını duymak zevkini yaşamak istiyor.

sen ölmeden önce de ölüyorsun Alemdar
benim gibi değil, her şair gibi
ölmeden önce yaşamadığım gibi
yaşamak arası tende ve Tanrı'da
yaşamak dediğim şey
iki kaşın arası
çölün arası iki nehrin
tam da göbeğinden iniltileyle çıkagelen
koca "ah"lar bırakan arkasında

hangi sevaba yanaştıkça
ellerindeki günahla bizi vururlar Alemdar
tin ve tenin sevişmesinden biz doğmadık
belki biz
adem'in iki kaburgasındaki son eğrilere
dokunuyoruz diye
hırkalarımızı bir bir çıkarıyorlar

ah Alemdar
bütün Hüseyin'leri topladım
senin kadar bir de
deniz dağlarından zozan dağlarım kadar
hangi tenden kan kussak
paçalarımızdan dökülse şiir
helalimizi yazamaz haramımız
ellisinden sonrasını saymayı bilmeyen
şairlerden saymadı bizi Allah

bir gün gelir
bütün hiçlerin anasına bir tek şey söylenir
hangi divan ağır gelir divanelikten
kan ve kemikten ibaret ten
ruh Allah'ın iki ayrı nefesidir bana sorarsan
biri bütün canlılara
biri şairlerine insanlığın

üç kere yeminin kefarecini
bilir misin Hüseyin?
dünyanın başı ölüm sonu ölüm dünyanın
ya ortası nedir
bağışlanmayı kabul etmeyen
her bir dağların adı ayrı ayrı olsa da
adı sadece Kerbela bütün çöllerin

neden kırmızı rengi sevdiğini sormayacağım
kırmızı hiçlik kadar kırmızı ölüm de kaderimiz
bütün günlerin içinde birtek pazartesi kırmızı
çok kişilik ölümü sen bile görmedin
her mavi başka yerde başka otağ kuruyor
bütün kırmızılar kırık
seferde diğer renklerle

gel Alemdar seninle
bir gemi inşa edelim Nuh gibi
diyelim ki ben isim uydurdum ayça dedim
sen zülâl diyeceksin tabii ki
her zaman dediğin gibi

Şubat 2019
Hüseyin Alemdar'ın Ten ve Şiir yazısından sonra ona
seslenişimdir...

ŞİİRİN İNCE İŞÇİLERİNE BİR BAKIŞ

(GÖKHAN ARSLAN: "BOZUK ODA"

YAVUZ TÜRK: "SONRA, DOĞDUM"

EMRE ŞAHİNLER: "REPERTUVAR")

Beytullah KILIÇ

Gökhan Arslan

Şiirin işçiliği ve altyapısı üzerine kafa yoran, dizenin nedenselliğini oya gibi işleyen şairlerin en önemlilerinden biridir Gökhan Arslan. Bu sefer *Bozuk Oda* ile çıkıyor karşımıza. İki bölümde oluşan kitabın ilk bölümü "rüya kayıtları" ismini taşıırken ikinci bölüm "bir hastalık olarak metafor" adını omuzlamış.

Birinci bölümde ruhların sürgününden bir kıyıya demirlemiş bireyin sakinliğiyle iki kişilik dünyanın şiiri yazılıyor:

"...zamanın içinden yürüyüp gitmişti ihtiyar bir ağaç..." (s.14)

"...birbirleriyle yıllar önce tanışmış, daha sonra olmadık bir yerde karşılaşan iki bedenin tedirginliği vardı aramızda..." (s.14)

Bir kıyı kasabasında neler yapılıyorsa onu yapıyor şiirin öznesi. Zamanı yavaşlatıyor, Dünya'yı kurtarmıyor, âşık oluyor, ara ara geçmişi düşünüyor... En önemlisi de alttan alta onu bu kıyıya sıkıştıran koşulları dize aralarında okura veriyor. Savaşlar, kapitalist işgücü sömürsü, şehir bunalımları yeni yüzünlü kaçış felsefesini ortaya çıkarmıştır. Bu konuda Enver Topaloğlu'nun söyledikleri de oldukça önemli:

"... *Bozuk Oda*'nın ilk bölümde yer alan şairlerin neyi, niçin sorun edindiğinin yanı sıra şairin bir kıyı kasabasında, bir düşsel aşk ve onun nesnesi olan sevgiliyle konuşmalarının da bir nedeni olmalı. Peki kitabın bu soruya bir karşılığı var mı? Aşk karşılıksız, ama şiirlere, kitaba yöneltilen sorular karşılıksız değil. Kitabın bu bölümündeki şiirlerle ilgili soruları şimdiye kadar karşılıksız bırakmadığımı gördük. Zamanla; yaşama tarzından, günlük yaşantının temposundan, dünyanın halinden, çağın ruhundan kaynaklanan bazı yıkımlar insani değerlere de yansıyor. Savaşların, kıyımların, katliamların, yıkımların insani değerlerimizde de büyük kayıplara neden olduğunu söyleyebiliriz. Bu durumdan elbette duygularımız, duyarlıklarımız da etkileniyor. Yıpranıyoruz, yoruluyoruz, bıkmıyoruz, kaybediyoruz. Eksikliklerin, azalanların belki farkındayız, ama çaresiziz..." **

Ne zaman işimizden, resmîyetten, şehirden bunalsak bir kıyı kasabası hayalinin içine düşeriz. Sadece kendimiz için yaşamının felsefesi oraya saklanmış. Hatta bunun üzerine diziler ve filmler çekilmiş; romanlar yazılmıştır. Bu durum, Dünya'yı küçültmektir. Dünya sadece yaşadığımız yere dönüşüyor böylece:

"...üstelik daha yeni öğrenmişti deniz bürülcesi ayıklamayı her gece gökyüzüne yıldızları çizen o aşınmış parmaklarıyla..."

Kaçış ve kıyı metaforlarını bulduğumuz bu üçgenin üçüncü köşesini de elbette aşk oluşturuyor. Şair, aşk kırgınlığı içinde kapanmamış yaranın üzerine geliyor yeniden. Platonik çıkmazlar içinde erotizmin de rengini kullanarak bu hikâyeyi kendi içinde tekrar tekrar yaşıyor:

"...eskiyen kitaplar gibi mi kokuyordu göğüslerinin arası, unuttum

altını ne çok çizmek isterdim oysa, kalın kalın çoktandır bir ağacı öpmeyi unuttu dudaklarımla çenenin altından başlayıp denize karışan satırların kırışmış çarşafların sırtında bıraktığı iz olmak düştü bana..." (s. 25)

Kış güneşi avlusunda bize çizdiği sıcak hayat, dış dünyadan yalıtılmışlıklarıyla güzel imgeler sıralıyor. Bu noktada

benzetmeler ve karşılaştırmalar bizi bir aşk sarhoşluğunun içine çekiyor. Bitmesini istemediğimiz şiirler, hiç yaşanmamış o kıyı ile beraber çekiç gibi içimize oturuyor. Şair özne derin bir savaşın izlerini sarma gayreti içinde sıralıyor geçmiş ve geleceği. Ruhunu sağaltmak için, o kıyıda...:

"...unuttum, koynundayken yanmış bir ev olduğumu" (s.36)

İkinci bölüm: "bir hastalık olarak metafor". Bu bölümde *Babam Beni Niye Öldürdü?* (Yeni yazı, 2011) kitabını hatırlatan dizeler buluyoruz. Aştan yön çevirip aile, anı, acı, özlem sarmalında kuşatıyoruz kendimizi. Bu toprakların tarihiyle keşişip duran hayatların hatırlatmasını yapıyor. Acının coğrafyasını ezberinde tutmaya devam ediyor:

"...annemi sorarsanız iyi, topuklarına kadar mavi kendini ikinci bir dile hazırlıyor

...

komşularına dağıttı bütün kederini ve içimizdeki komşu halklara üzüldü en çok şimdi herkes onu geceye eklenmiş bir saat sanıyor..." (s. 62)

İlk bölümde ağırlıklı olarak deniz, su çağrışımlarını kullanan şair; ikinci bölümde yüzünü kendi uzaklarına dönüp kum, çöl ve sıcak kavramlarını daha sık kurcalıyor. Kıyıda aşkın ötesine geçtiğinde olabildiğine uzanan çıkışsız acıyı dizeye çekiyor. Özellikle içinde bulunduğumuz coğrafyanın renklerini siyah beyaz fonda imgeye taşınması şiire imzası olarak değerlendirilmelidir. Abdülkadir Budak, "Sosyal, Siyasal Çalkantıların Şair Üzerindeki Etkisi" *** başlıklı yazısında "...*Toplumsal olanı da kendi bireysel penceresinden görüp, kendi sesiyle kurmaya, yerleştirmeye çalıştığı belli bir şiir tekniğiyle verebilmeli, yazdığının iyi olmasıyla yetinmeyip, kendi şiiri olmasını da istemeliydi...*" (s. 220) derken Gökhan Arslan şiirinin artısını ortaya koyma noktasında bana yardımcı oluyor.

Bu bölüm şiirlerinde, çocukluk anılarından yola çıkarak sözü açık kalan yaralara dokundurmayı başarıyor. Bunu yaparken de bazen kelime oyunlarına girişiyor. Fakat bu durum şiirin bütününe işgal edecek kadar değil. Yerinde...

Gökhan Arslan, kendi çağı için çizdiği çizginin üstünde şiirin dik başlılığıyla yürümeye devam ediyor!

"...sen doğduğunda şarkı söylemeyi öğretti geceye parmaklarıyla dünyayı şekillendiren bir ebe" (s.89)

* Gökhan Arslan, *Bozuk Oda*, Yitik Ülke Yayınları, İstanbul, Kasım 2017,

** Enver Topaloğlu, Oda karışık ama şiirler sarıh, Gazete Duvar, 2 Aralık 2017

*** Abdülkadir Budak, *Ya Şiir Olmasaydı*, YKY, İstanbul, Ocak 2010

Yavuz Türk

Yavuz Türk, 2018'in Şubat'ında ikinci şiir kitabını çıkardı. Kitap, "*Sonra, Doğdum*"* ismini taşıyor. Daha isminden büyük bir varoluşsal koku yaymaya başlıyor. Neyden sonra, niçin sonra? Bu soruların cevabı elbette varoluşçuluğun içinde mevcut. Biz bu soruların cevabındaki şiirsel temaslar üzerinde demlenelim.

"Teğel, Amorfatı, Evin İçinden" kitabın bölüm başlıkları. Kitabın adı bütünde bir slogan olarak kullanılıyor. Kişinin yeryüzüne gelmesini küçük harflerle işliyor imgeye. Kullandığı dilin özneye yüklediği anlamlandırmaya rolüne katkısı yadsınamaz. Ancak ben kitaba başladığımda- çok iddialı bir cümle olduğunun farkındayım- dikkatimi asıl çeken şey şu oldu: Sanki Küçük Prens şiir dilinde yeniden kaleme alınmış! Dünyayı tanıma ayinleri içinden kurulan imgeler; bize yeniden, yeniden, yeniden okuma dürtüsü veriyor. İnsanın etten ve kemikten daha fazlası olmasını açımında "*kime göre?*" sorusunu zihnimizin kuytu köşelerine sokuyor:

“...bir avuç toprak aldım elime
buna insan dedim...” (s.12)

“...sonra, doğdum
ben sevdiğim için vardı onlar, kadınlar...” (s.13)

Yukarıda yer verdiğim iki dize bana Aşık Veysel’in “Güzelliğin On Par’etmez”ini anımsattı. Varlık ve değer açısından girdiği dehlizin barındırdığı zenginliğe bu noktadan bir işaret fişegi bırakıyor. Her şeyi sadece acının, beğenin ve sevincin var edeceği; insanın da bunlardan aldığı izle var olabileceği üzerinde duruyor.

“...dilimin bilgisi ağaçtan geçti...”(s.14) derken şiiri ve varoluşu besleyen organik bağlarını sunuyor. Ancak içinde barındırdığı tanrısal çelişkiler konusunda bizi paradoksa çekiyor:

“...doğumumla tekrar ispatladım tanrıyı...” (s. 17)

“...beni yıkan ten de burda, tan da, tanrı da...” (s. 20)

“Teğel” bölümünde kendini ayırıştırma ve iç-dış süreci kaygı gütmeyen yaşıyor. Bireyin dünya üzerindeki yeri kendince zaten bellidir. Değerlilik egosundan sıyrılmaya sürecinde dizelerdeki soğukkanlılık, akıl şiirinin farkını bize yaşıyor. İçsel katmanları boyunca çıktığı yolculukta. Kendinden, tanrıdan ve başkalarının gözüyle hiçlikten parçalar sıralıyor. Kendi gözünde diğer hiçliklerin de değeri üzerine kafa yoruyor. Camus’nün *Mutlu Ölüm*’ünden sıçrayıp günümüze gelen imgeye ilikliyor:

“...sabah güzel uyanabilirsin, iyi bir ölümle ölebilirsin
canımı esirgemek isteyen onu yitirecek, canını yitiren onu
yaşatacak...” (s. 23)

İkinci bölüm “Amorfati” Nietzsche’den günümüze taşıyıp gelen bir terimin adını taşıyor. Çeşitli kaynaklarda en sade şekliyle yaşamın evetlenmesi olarak çevrilen terimin; “*artık devrim bitti.*” (s. 27) dizesiyle karşılanması şiir için başarılı bir cinayet. İnsanların gündelik uğraşlarına dönüşüyle devam eden şiir, ironik diliyle dikkat çekiyor. İnsanların küçük hayatların rollerine soyunup meydanları politikacılara bırakması kara mizaha dönüşüyor. “Düzen”in bize bağışlamış olduğu makam-mevki sahtekârlıklarının kendi hayatından izlerle kıyaslamaya girişen şair; var olma tanımlarıyla geçen ilk bölümün üzerine iğneleyici bir tavır ekliyor. İnsanların basitliği üzerine “Mağara” şiirinde “mağara, ay ışığı, pranga” kavramları bizi Platon’a kadar götürüyor. Kurulan sözde medeniyetin boşluklarını doldurma gayreti söz konusu oluyor. Şiirde Heidegger, Levinas ve Nietzsche’ye kıssaları yoluyla göndermeler yapılıyor.

“...tanrı, dedim, meğer vicdanımmış benim...” (s. 31). Şairin vicdan sorgusu içinde egolardan, savaşlardan ve makamlardan seken sözlerin ardında “vicdan”ı ararken kendimizi bu dizede buluyoruz. Bir yargıya varmadan önce bizi dünyanın zamansal katmanlarında uzun uzun dolaştırdıktan sonra tanrısal ve doğru üstüne her şeyi kendi içinde buluyor.

Yüzleşme düşüncesi de “Sonra, Doğdum”un anahtar sözcüklerinden birisidir. Çağının erkeni içinde yeni bakışlar geliştirdiğinin farkında olan şair, “Amorfati”de kendi kabullenişinin sınırlarını keskinleştiriyor. Bu durum kesinlikle bir boyun eğiş değil. Algısal haritasını çizmektir. Şiirin duygudan fazla akıl ürünü oluşunun başarısıdır *Sonra, Doğdum*.

“Amorfati”nin bitimiyle uzun dizeler nispeten kısalıyor. Son bölüm “Evin İçinden”. Uzun çağların uzun dizeleri, kısa mesafelerin kısa dizelerine bırakıyor yerini. Şair, düşünüyordukuna göre artık doğabilir. “Sonra, Doğdum”un sağlamasını bu bölümde görüyoruz. Bir bebeğin, evle tanışmasını buluyoruz bu bölümde:

“...bugün ayakların ilk kez
Soğuk betona basıyor değil mi
O narin, henüz kıkırdaksız ayağın
Aman bir şey olmasın, incinmesin diye

*İthal parkelerin, kalın ve yumuşak halıların
Üzerinde aheste gezinen
Ve tuhaf bir sevgiyle topuğundan öpülen
O ayağın...*” (s. 40)

Evet, ev her şeyin çaresidir küçük dünyamızda. Şair de tam bunu ifade ediyor kalan şiirlerde. Koca dünyada ise ev, kaçıştan başka nedir ki!.. Yavuz Türk şiiri, içinde katmanlı felsefe barındıran; dikey paradokslar içinde kendine önemli bir yer edinmiş; akıl dolu yapısıyla okura yılın ödülleri arasında biridir.

* Yavuz Türk, *Sonra, Doğdum*, Poetik Kitap, İstanbul, Şubat 2018

Emre Şahinler

Emre Şahinler, *Repertuvar* ile yeniden okuru yokladı. *Repertuvar*, ana hatlarıyla “sıradan”ın dışına çıkmış görünüyor. Özellikle biçimsel denemelerle ve şiirlere seçilen isimlerle dikkatleri üzerine topluyor.

İlk bölüm: “Hüzün bende deltidir” ve “Büyükbabamın sony marka radyosunda lazistan sanat musikisi” kitabın ilk şiiri. Tanrısal- mitolojik çelişkiler içinde İkinci Yeni tadını imgeye özümsetmiş görünüyor. Anlam noktasında kafa karıştırmayı seven bir şiir buluyoruz. Modaya uymanın ötesinde yaşamın gelgitlerinin sonucu olarak görülmelidir. Anlam- anlamsızlık arasındaki ince çizgide Emre Şahinler şiirini buluyoruz:

“...büyükbabam kuşanırdı dağları
Allah ile aramızdaki gerginliği dağlar...” (s.13)

Emre Şahinler, hızlı şiirleri seviyor. Zamansal, mekânsal ve imgesel bir harman dizelerde hızla savruluyor. Bu hız yer yer kırıklı dizelerle deneysel şiirin kapısını aralıyor. Farklı coğrafyaların ve farklı dillerin havasını solumuş olmanın şiire getirdiği farklılığı hissedebiliyoruz. Şairin özellikle Avusturya’da geçirdiği günlerin şiirinde derin izler oluşturduğu görünüyor. Fakat bu izlerin barındırdığı duygu açısından bir renginin olmayışı kaosun imgesel zenginliğini şiire taşıyor:

İlk bölüm şiirlerini siyahi şarkıcıların şarkı sözleriyle bitiren Emre Şahinler, “Senegalli Ganyotçu” şiir adıyla bize Avrupa’dan sosyokültürel izlenimlerini yansıtıyor. Katliamların, işgallerin ve göçlerin çağında oluşan bu kozmopolit yapı şiire ironi tadıyla taşıyor.

İkinci bölüm “Boşluğa bakmalar”da dilin alaycılık dozundaki artış dikkat çekiyor. Bu alay, çağın içine düştüğü çukurdan bir delirme payı kaçışa dönüşüyor. Kendi kısır döngüsü içine sıkışan insanlara “Bu ne perhiz bu ne lahana turşusu!” demeden edemiyor. Bu noktada elbette sorgu var fakat işin ironisi daha ağır basıyor:

“(...) nikâh masasında ütüsüz gömleğini kirleten
kindar Varto’nun elleri mi?
ne ola?

ne ola ki garbın afakı? (...)” (s. 34)

Son bölüm “Ar ve har”. İroni dilinin yumuşadığını, şairin ve şiirin durulduğunu görüyoruz. İlk şiir “Without a trace” adını taşıyor. “Kayıp kişileri bulma” konusunu işleyen bir Amerikan dizisi... Şair, kitap boyunca bizi interneti ve sözlükleri kullanmaya itiyor. Kültürel altyapısını şiire başarıyla aktarıyor.

Son bölüm, dönülmüş seferlerin dilini barındırıyor. Yorgun özne ve gözlem daha yalın bir bilinçle okura sunuluyor. Ayrıca son şiirde kendi adını anarak halk edebiyatını bize hatırlatıyor:

“ben Emre Şahinler
akşamı darp edilmiş damların inlerinde türedim (...)” (s. 53)
(...) ben, şair Emre Şahinler
kuşlara gelin g i d e c e ğ i m” (s. 55)

* Emre Şahinler, *Repertuvar*, Anima Yayınları, İstanbul, Kasım 2018.

Bir Şiirin Peşinde I:

"ANT" - M. UTKU YEŞİLÖZ

Gökhan ARSLAN

Başarılı şiirlerin herkese göre değişen ölçütleri vardır. Bu, kimisi için şiirin biçimi olurken kimisi için de şiirin ahengi olabilir. İçerikten sözcük seçimine, ses uyumundan şiirin akışına kadar birçok etmen girebilir bu ölçütlerin içine. Yıllardır başarılı bulduğum şiirlerin gözüme çarpan bir özelliği var: şiirin atmosferi. Bir şiirde atmosfer kurmanın çok zor olduğunu ve bu atmosferi şiirin tamamına yaymanın şiiri iyi bir noktaya taşıdığını düşünüyorum. Bu düşünceden kaynaklı olarak da kendi yazdığım şiirlerde en çok dikkat ettiğim nokta atmosfer oluyor. Aslında sadece şiir için de geçerli değil bu durum. Romanlardan filmlere, bir müzik parçasından bir resme kadar bütün sanat örneklerinin iyi bir atmosferi olduğu kanısını taşıyorum hep. Atmosfer başarılıysa, iyi kurulmuşsa ve muhatabını içine çekmeyi başarıyorsa, ortaya konan ürün iyi bir nitelik taşır gözümde.

Takip ettiğim dergilerde bir şiiri okurken doğal olarak en dikkat ettiğim özellik atmosfer oluyor. *Akatalpa*'nın Kasım 2018 tarihli 227. sayısında, dergilerde yeni yeni adını görmeye başladığımız genç şiirin etkili seslerinden M. Utku Yeşilöz imzalı bir şiir var: 'ANT'. En başta şiirin ismi insanı ürkütüyor aslında. Hatırlayanlar vardır; 1967-1971 arasında önce haftalık, sonra da aylık olarak çıkan ve Fethi Naci, Yaşar Kemal ve Doğan Özgüden'in kurucusu olduğu, 'sosyalist teori ve eylem dergisi' olarak tanıtılan toplumcu-siyasi bir dergiydi *Ant*. *Ant* sözcüğünün, edebiyat ve siyasetle içli dışlı olan insanların zihninde belirli bir karşılığı var doğal olarak. Yeşilöz'ün şiiriyle karşılaşınca aklıma ilk önce *Ant* dergisi ve sözcüğün temsil ettiği anlam geldi. Fakat daha ilk dize olan 'Gün burada akşama döndü'yu okuyunca bambaşka bir şiirle karşı karşıya olduğumu anladım.

Yazının başından beri yinelediğim atmosfer olgusunun çok başarılı bir şekilde inşa edildiği bir şiir olmuş 'Ant'. İlk dize de bizi zaten bu atmosfere hazırlıyor. Dizelerle birlikte yavaş yavaş zamandan ve akşamdan mürekkep bir atmosfere adım atıyoruz. Ama durağan değil, doğası gereği hareketsiz bir atmosfer bu. Zamanın sessizce aktığı, günün ağır ağır bitime evrildiği bir anın içinde buluyoruz kendimizi. Günün akşama dönmesi şiirde tam üç defa tekrarlanıyor. Yani nasıl bir atmosferin içinde olduğumuz ve bulunduğumuz zaman vurgulanıyor. Bu, hem atmosferden çıkmamamız, hem de zamanın nasıl şekil değiştirdiğini anlamamız için yapılan bir vurgu. Şair için akşamın olması ve günün bitmesi, aynı zamanda günün dökümünün de yapılması demek. Bunun da yolu tutulan bir günlükten geçiyor.

Yeşilöz tam da burada, yani günün dökümünün yapıldığı noktada başka bir atmosfer koyuyor önümüze: çiçeklerin dünyası. Yazı yazan ellerle çiçekleri sulayan ellerin birlikteliği giriyor devreye. Bir ele saygınlık kazandıran nedir? Elbette yaptığı işi hakkını vererek yapması, bir anlamda varlık sebebini yerine getirmesidir. Çekiç tutan, duvar ören, kumaş biçen, odun kesen, çiçek sulayan bir elin anlamı neyse, kalem tutan bir elin anlamı da odur. Bu eşitlik duygusu, eşdeğer olma hâli şiir boyunca tekrarlanıyor. Tam da burada, zaman konusunda bir sıçrama, daha doğrusu bir tersine çevirme yapıyor Yeşilöz. Çiçeklerin genelde günün ilk saatlerinde, hiç olmazsa gün içinde sulandığını biliyoruz. Buradaki eylem, aslında okuyanda her ne kadar zamanla oynandığı algısı yaratsa da şair için farklı bir durum söz konusu. Akşam vakti, esasında şairin kendisiyle

kaldığı, yani günün yeni başladığı bir vakte dönüşüyor. Şair için gün, hangi vakit olursa olsun, kitaplarla ve yazıyla baş başa kaldığı anda başlıyor. Sabaha, daha doğrusu güne ait bir eylemi yerine getirmesi, yani çiçekleri sulaması da bunu işaret ediyor. Böylelikle günün akşama döndüğü anın, şair için güne yeni başladığı bir zaman dilimini gösterdiğini fark ediyoruz.

Yeşilöz, bu sabah-akşam ikililiğinin arasına zaman atmosferini güçlendirecek ikinci bir kavramı sokuyor şiirin ilk bölümünde: sonbahar. Yani doğanın büyük bir bölümünün uykuya yattığı, ağaçların yaprak döktüğü ve mevsim dışındaki çiçeklerin yer üstündeki varlıklarını sonlandırdıkları zaman dilimi. Burada başka bir eşitleme daha çıkıyor ortaya. Çiçek sulamakla yazı yazmak nasıl birbirine eşitleniyorsa, sonbahardan payına düşeni almış bir çiçekle kitaplardan çıkartılmış bir sözcük de eşitlenmiş oluyor. Sözcüklerin de çiçekler gibi küstüğünü, dahası bu küskünlüğü okuyana da bulaştırdığını görüyoruz. Kitaplardan atılmış o sözcüklerin yokluğu, tıpkı çiçekler gibi solduruyor kitabın sayfaları çeviren elleri. Böylelikle, çiçek suladığı için saygın bir konuma gelen ellerin, yeri geldiğinde nasıl solduğunu öğrenmiş oluyoruz.

Yine aynı dizeyle başlayan şiirin ikinci bölümünde, yazıyla doğa arasında kurulan ilişki daha da şiddetleniyor. Fakat bu sefer güncelden çıkıp daha da eskiye, yüzyılların oluşturduğu bir birikime doğru yol alıyoruz. Yeşilöz bu noktada, 'iyi efendiler' adını verdiği, çağlar boyunca o birikimi oluşturmuş insanların ürettiklerini üzümler, yani doğayla eşitliyor bir kez daha. Çekirdeğin asmaya, asmanın üzüme ve üzümün de şaraba doğru yol aldığı o kusursuz döngüde, şair kendini bir taşıyıcı konumuna koyuyor. Geçmişe duyduğu minnetle, kendinden önce üretilenleri sırtlayıp günümüze taşıyor. Her ne kadar eskiliğinden kaynaklı olsa gerek, o 'iyi efendiler'in sesleri zaman zaman birer cızırtı hâline gelse de o sesleri doğanın içinde bir dönüşüm aracına çeviriyor.

Burada bir kez daha güncelle buluşturuyor bizi 'Ant'. Doğanın günden güne yok edildiğini, toprağın hafızasının silindiğini, bahçelerin yerini beton avluların aldığı görüyoruz satır aralarında, mermerlerin soğukluğunu ayaklarımızda hissediyoruz. Bu bağlamda sözcüklere, daha doğrusu eski ustalardan gelen birikime özel bir anlam yüklüyor şair. Doğanın tükenişine adım adım şahit olurken o taşıyıcılık kavramının sırtına yüklediği sorumlulukla, sözcükleri birer kazma gibi kullanıyor, o mermer arka bahçenin toprağına ulaşmak için. Burası, zıtlıkların bir araya geldiği bir yer aynı zamanda. Bir dağ lâlesinin (anemon) düze, yani bir bahçeye indirildiği yer. Yeşilöz, bu zıtlığın üstesinden gelmek, imkânsızlığa bir çözüm bulabilmek için sözcüklerin gücüne ve büyümesine bırakıyor kendini. Çağlar boyunca oluşturulmuş birikimlerin dünyayı ve doğayı değiştirebileceğine inandırıyor bizi.

Şiirin ilk bölümünde yazı ve doğayla oluşturulan evrene bu bölümde geçmiş de dâhil edilerek şiirin atmosferi genişletiliyor. Ama bu atmosferler birbirinden bağımsız değil. Birbiriyale sürekli bir etkileşim içinde ve birbirini destekler konumdalar. Daha doğrusu birbirlerini tamamlayan bir esneklik sergiliyorlar. Tam olarak bir yapboz gibi aslında. Şair ise bu yapboz parçalarını bir araya getiren bir taşıyıcı. Geçmişin birikimini bugüne taşıyan ve onu doğanın dengesini yeniden kurmak ve dünyayı güzelleştirmek için kullanan bir aracı.

'Ant'ın tam da burasında iki kısa çizgi arasında verilen 'Ölümü ezbere çalışması gibiydi sanki celladım.-' dizesi bir duraklamaya neden oluyor ister istemez. Her ne kadar çizgiler arasına sıkıştırılsa da iki ucu açık bir dize bu. Doğal olarak çift yönlü bir okumaya da olanak veriyor. Celladın tek işidir öldürmek. Sorgulamadan verilen emri uygular sadece. Bütün insanî özellikleri, düşünceleri ve hayata bakış açısı yaptığı eylem sırasında devre dışıdır. Kurulmuş bir makineden ya da robottan farkı yoktur bir anlamda. Bu bağlamdan bakıldığında insanoğlunun doğayı yok edişini düşünerek onu bir cellada

SOLUK SOLUĞA

benzetebiliriz rahatlıkla. Yaptığı edimin götürdüklerini ve yok ettiklerini düşünmeden bir emri uygular gibi modern dünyanın dayattıklarını uygulayan bir insanlık bu. Aslında yok ettiğinin kendi özü, kendi kökü ve kendi varlık nedeni olduğunun farkında bile değil. Doğaya vurduğu her darbeye aslında esasında kendine de zarar vermiş oluyor.

Bütün bunların yanında, söz konusu dizinin bizi götürdüğü başka bir aralık daha var. Doğada her şeyi yeniden yerli yerine koyarken, onu eski hâline getirmeye çalışırken belki de bir cellat gibi olmak gerekiyor. Bir celladın acımasızlığıyla dönmek gerekiyor doğanın özüne. Doğanın elinden aldıklarımızı ona geri verirken başka nasıl davranabiliriz ki?

Şiirin diğerlerine oranla çok daha kısa olan üçüncü bölümüne yine aynı dizeyle, 'Gün burada akşama döndü'yle başlıyoruz. Burada başka bir atmosfer daha giriyor şiire: ölümün bir çeşit ölümsüzlüğe dönüşmesi. Bütün canlılar ölür. Doğanın kusursuz dengesi içinde yaşam kadar ölüm de gereklidir. Her gün milyonlarca canlı ölmesine rağmen çoğunun ölümünden haberimiz olmaz. O an o ölüme şahit olmayız çünkü. Fakat o ölümleri ölümsüz kıldığımız an, onları yazıya geçirdiğimiz andır. Yazarız ve o beyaz kâğıtlarda ölümsüz olurlar artık. Onların öldüğünü okuyan herkese duyurur, bu ölüme kendimizi ve başkalarını tanık tutarız. Yeşilöz de bunu vurguluyor işte. Her ne kadar çiçeklerin / doğanın ölümünü ölümsüz kılsak, başkalarına hatırlatsak da bunun verdiği acıdan yakınıyor. Kâğıda geçirilen her çiçek ölümünün, aynı zamanda bir derde dönüştüğünü söylüyor. Bu da bir çeşit taşıyıcılık aslında. Ama bu sefer bir yük var ortada. Taşıyıcısına dert olan, içini acıtan bir yük. Doğanın öldüğünü kabullenmek bir derece, bunu ölümsüz kılmak ayrı bir acı veriyor şaire. Bunu kayda geçirmesek, bu ölümleri anmazsa o ölümlerin yükünden uzak kalacağını düşünüyor ve 'Bu sondu, / ant verdim bir daha adını okumamaya çiçeklerin.' dizeleriyle bitiriyor şiiri.

Şimdi en başa dönüp yeniden atmosfer kavramına geliyorum. Bir şiir için başarılı bir atmosfer yaratmak gerçekten zor. Ama ondan da zor olanı, aynı şiirin içinde başka bir atmosfer, başka bir evren daha yaratarak bu atmosferler arasında geçişi sağlamak. Bir şiiri tek bir atmosfer içinde kurabilirsiniz. Şiiri aynı atmosferin içinde başlayıp bitirebilirsiniz. Fakat ikinci, üçüncü bir atmosfer yaratmak, aynı zamanda bir riski de içinde taşır. Taşır çünkü dengeyi sağlayamaz ve geçişlerde başarılı olamazsanız okuyucuya ilk atmosferde bırakabilirsiniz. Bu da okuyucunun zihninde bir kopmaya neden olur. Okuyucu atmosferler arasında geçişi sağlayamaz ve şiirin bütününe erişemez.

'Ant' bu geçişleri oldukça sağlıklı şekilde başaran bir şiir. Şiirin son bölümüne kadar kol kola ilerleyen iki atmosferle karşı karşıyayız: zaman ve doğa. Daha sonra bunların arasına yazı ve geçmiş de katılıyor. Yeşilöz bu dört atmosferin içinde oldukça dengeli bir şekilde yolculuk ederken okuyucuyu da atmosferden atmosfere gayet başarılı bir şekilde sürüklüyor. Öyle ki geçişleri, geçiş anlarını hissetmiyorsunuz bile. Geçişler sert ve kırılğan değil çünkü. Sanki bir dolgu malzemesiyle desteklenmişler. Buzun üstünde kayar gibi atmosferler arasında dolaşıp duruyorsunuz.

Bir şiire iyi ya da kötü demek, böyle bir sınıflandırma yapmak çok da akıllıca değil. Belki beğenip beğenmemek anlamında bir düşünce belirtilebilir. 'Ant' şiiri her şeyden önce başarıyla kurulmuş bir şiir. M. Utku Yeşilöz dergilerde yeni yeni görünmeye başlayan bir isim. Ama okuduğum şiirlerinden yola çıkarak söyleyebilirim ki, şiir üzerine çokça düşündüğü, şiirini bir ev inşa eder gibi yazdığı belli. Kurduğu atmosferlerin ve bunların arasında yaptığı geçişlerin farkında mı bilmiyorum. Ama bu şiir algısının oldukça iyi bir yere taşıyacağını düşünüyorum.

Erer aklımız birden vara yoğa, derine sığa
Dalar dalar çıkarız terlere börterek
Nasıl da saldırırız yel değirmenlerine
Utancın o kızıl şövalyesi, ah o Donkişot
Bir bir yoklar ılgımları, ah Sahra'sı bedenin
Bir türlü yırtılmaz koza, cehennemdir bu
Cehennemdir kuytularda yaşanan açlık
Cehennemdir alev alır beden sokak sokak

Bir bakır tasta yoğur kınalı şafakları
Ki bir amacı olsun bu çılgin koşunun

Gün gelir yolumuz çalılıklara düşer kanarız
Bulanır yüreğimiz başımız döner dalarız
Yunup çıkarız pırlıl pırlıl göllerden o an
Bindik mi sevincin ağzı köpüklü atına
Düşsel bitimsiz bir yurtta alırız soluğu
Tırmanırız da yokuşları kızgın bir bozkırda
Isırganlar çiçeğe durur baldırlarımızda
Dalar damağını insanın tutuşturur aklını
Delice süren macera onuşturur yaraları

Bir bakır tasta yoğur kınalı şafakları
Ki bir amacı olsun bu çılgin koşunun

Var ya parmaklarımdan damlayan alev
Teninde oyuklar açar kuşları için sevincin
İn cin tanış olur, halklar kaynaşır bir olur
Ateş olur, yakar kavurur kalanları arada
Konargöçer il olur sakınır uçurumdan
Bir sıçrayışta geçeriz tüylü ırmakları da
İslanırız duldalarda o mağara benim
Bu mağara da; oysa senin bu gökyüzü
İşte turman tırmanabildiğin kadar

Bir bakır tasta yoğur kınalı şafakları
Ki bir amacı olsun bu çılgin koşunun

Dönüşü yok bu kıvrımların coşar serçeler
Her yuvada bir sütleğen, papatya çisentisi
Dudak dudağa, dil dile, kanırta kanırta ömrü
Mavi bir yusufluk havalanır sakınımsız bakışından
Şaha kalkar hazzın ağzı köpüklü safkan atı
Tadı damakta harita ay yarım küre vay yarım küre
Gide gele yol ettim seni, tüy gibi, kanyonda
Ant içtim, antik mağara kovuklarına daldım mı
Dönmeyeceğim dünyaya dönmeyeceğim bir daha

Bir bakır tasta yoğur kınalı şafakları
Ki bir amacı olsun bu çılgin koşunun

10.01.2019, Avrupa Konutlar/1 (İstanbul)

Osman Serhat ERKEKLİ

- 627
Akla gelmezdi; martılar kara hayvanı oldu
yine akla gelmez; uçan balıklar var.
- 628
Yücel Kayıran annesini kaybetti
ölüm değil aslında hayat şaşırtıcı.
- 629
Herkes sazını taşır iken
Ben kalbimi taşıdım.
- 630
Sevil Avşar diyor ki: Hangi entelektüelin evine gitsem, bir
caz dinleme modası...O Afrikalı hissiyata sen nerden
ulaştın... Arabesk dinlesen suç oysa arabesk de bizim
çılgığımız...
- 631
Ramis Dara “ömrüm, şiirim benim”, diyor.
- 632
Bu soğuk günlerde bizim selvilere güneş batınca binlerce
sığırcık tünüyor.
- 633
Şeref Bilsel ile telefon mesajı iletiyorduk birbirimize...
Herkesten fazla şair çocuk Yaşar Miraç’ın yalnız kalması
konu oldu.
- 634
Cimriler ölümden ibret almıyor.
- 635
Yeprem Türk’ün Kırk Şehir Kitabı nihayet çıktı. Hususiyet
ile Türklerin ve İslam’ın kırk şehrini şiir dili ile, derin şiir
buluşları ile, nerdeyse düzyazı şiir halinde anlatmış Yeprem
Türk oysa deneme...Şehirler konusunda bir kutsal kitap.
Daha da tanınacağını düşünüyorum bu kitabın ama yabancı
dillere çevrilmesi güç bir kitap...
- 636
İnsanlar en çok parada ve sağlıkta yanlışlar yapıyorlar.
Gerisi ise iş ve eş. İş neyse de eşlerini de iyi seçemiyorlar.
- 637
Sümüşü unuttuk bu çağda bu sıcak evlerde.
Eskiden sümüklü, sidikli, diz kapakları yaralı bereli
çocuklar olurdu mahalle arası arsalarda...
Şimdi lisansüstü çocuklar var.
- 638
Aklıma garip bir şey geldi. Şairler ölünce sanki isimleri
öksüz kalıyor.
- 639
Sevil diyor: İnsan uçağı nasıl yaptı; insandan korkular.

YEŞİL ADAM

Meşe yaprağını kopardım
Ezdim, kokladım
Yeşillik bulaştı ruhuma
Ruhuna sahip çık dedi
Meşe yaprağı
Yamaç boyunca yürüdük
Köylüler ve tavuklar karşıladı
Yanımızda sarıklı biri vardı
Meşe yaprağı kadar eski bir imgeydi
Şimşek çakıyordu
Keçiler yerlerdeydi
Anlatılan buydu
Duyduğum
Yeni şeyler ekliyordum
Kekik kokusuna
Kekiği eziyordum
İşkence değildir diye umuyordum
Meşe yeşiline karışıyordum
Kekik yeşiline
Yeşil adam oluyordum
Herkes siyahtı
Herkes griydi
Yeşil adam
Yeşillikten bahsediyordu
Teni sarıydı
Dinleyeni yoktu

- 640
Kaynak suları milyonlarca yıldır korunuyor.
- 641
Kafana takma: Siyasi hadiseler geçici; hayat da...
- 642
Yetmişlerde mırıldanırdım :
Umrumda değil bu ülkenin
Vakkosu da Yazkosu da
Sabahattin Kudret güler eklerdi :
Fiyaskosu da
...
- 643
Güneşe sırtını dönebilirsin
Ama Tanrıya sırtını dönemezsin
- 644
Zafer Acar ile kirada oturmaktan konuşuyorduk, dedi ki :
İnsan için yazıyorsun; insanların zulmüne maruz kalıyorsun.
- 645
Herkesin ağzında yanan bir meme
Duman onun sütü imiş
Halbuki
Ölüm emziriyor hepimizi.

Nurgül ULU

YENİDEN

bileklerime sahip olayım derken, şah damarıma jilet attığımı biliyorsun.

Her şeyi izleyerek tepkisiz kalanlar ya da jeneriği okumadan hayatımdan gelip geçen için popcorn bir heyecan mıyım uzun repliklerimle?

Hayır, hâlâ, kısa cümle kurmayı bilmiyorum.

Eğer alkışlanacak bir durum varsa bunu protez kanatlarıyla uçmayı becerebilen melekler için istiyorum.

Evrenin bütün alkışlarını...

Yıldız tozlarından yapılmış disko topları altında dansederken mucizesini yitirmiş peygamberler, cinnetimin nöbetini tutan melekler, suda ölü bulunmuş mülteci bebekler, tüm ötekiler ve diğerleri ve dahası ve dahası için şah damarımı parçaladığım yerden, sen!

İnsan!

Yıkılan Babil tarih sayfaları arasında kalmışken, sen de akıttığım bunca kandan kurduğun dünyayı yık ve yenilen!

Yeniden...

En insan olduğun yerden.

Mehmet RAYMAN

EĞRİCE

herkes evine çekilince başlar
asıl bu kapıların yangısı
hep kendini sorgular gün inince
oysa daha yerinde duruyor bohçası
sabaha kadar gıcılar ak kavağın gelini
ay ışığı dillerin kaşığı gözü yetime

gamsız bacaların dumanı
ağulu sim sahtiyanı göklerin karası
göçe çıkan turnaların çığığını yutuyor
dalgası kabaran denizlerin suyu
okyanusları yara yara gelmiş buralara
devrilmiş çöl yalımı kızların üzerine

iri gözlerinden oyalı mendile
geçen acılarımızı gömsek içimize
yüzümüzden okunur badem dillerin
güz dökümü çeşmelerin pul damlacıkları
melezleme çizgisine değin yürümüş
güneşin kızılığına bayılıyor bakır helke

zaman atımlı bir deprem olur
herkes unuttur yatını katını
oyunların içinde bütün çocuklar mutlu
efeler zeybek çevirir köyün önünde
bir çırpıda döner düşmanı sezince
sarı yazın zakkumu börklüce

Barış ERDOĞAN

BİN YILLIK HEVES

ben erguvanlara bağlanırsam kötü olurum
taş evlere benzemeliyim, çivit mavisini, göğsünde bıçak izi
ahşap pencerelerden girmeye niyetlensin güneş
akıp gideyim yağmurla, çamurla, tozla
kalırsam pencere pervazlarında kuruyup gideyim
ben erguvanlara bağlanırsam kötü olurum

bin yıllık hevesim, kırılmalığım dağda kör pusu
bir dereyi sekip geçerken ceylan yavrusu
pudralı harfler, naftalinli heceler, lavantalı sözcükler
bir yığınağa kargaşa, bir çıkışa yol yordam
dağ ceylanları, ceylan dağları, dağ dağ ceylanlar
bin yıllık hevesim, kırılmalığım dağda kör pusu

Ahmet Şerif DOĞAN

APRES MOI LE DELUGE

Köpekleri beslemeye geldim, kuşlara su

Karıncaya nal çakan nalbantım
Ölü kelebek yıkayıcı gassal

Su neden kanar, Ünzile Hocam
Yorulduğu için mi?

Sana bir filin gözlerinin içinden yavrusuna
Baktığı nazarla baktım

Şimdi her şeyi biliyorsun

İçimin ulakları suskun
Konuşkan azizleri kenelerin

Après moi le déluge
Senden önceydi tufan

28 Ocak '19

Şair Hüseyin Atabaş'ı yitirdik.
(Trabzon, 10.07.1942 - Ankara, 27.02.2019)
Anısı önünde saygıyla eğiliyoruz.

Şair Hasan Şişli'yi yitirdik.
(Antalya, 11.12.1942 - Antalya, 10.12.2018)
Anısı önünde saygıyla eğiliyoruz.

ALBATROS

1.

“Uykulanalım!” dedin, yurtsuzluğa. Üzerinden atılmanın gece yolu yıldızlar... Altında kapkara kedi yavrusu bulutlar, tüylerini parlatırken ayışığı. Bir öldün, bir öldün, bir öldün... Bir daha öldün sabahı... Bulursa gözkapaklarını inceden, ışımaz mı kâbuslar? Bakışların güneşe yatırılmış reçel gibi sızanda; azıcık gül, azıcık yaz... Çok mu içmiştin, ok mu kuytularda; dalında duramayan rüzgârlar ki ağlamakta! Dikiş tutmaz bu yağmurlar, ne de teninde ah... Havada makas sesidir kör; gökten yere saplanmış, şimşektenmiş iğnesi.

2.

Gözlerinde kar yağmış çimen kokusu. Başkasına bakamaz oldum, üşüyen yüreğimi saklayamaz. Kaçtım, sözcüklerimde ses verirken yokluğun. “Ah şöyle de güzel kılınabilirdi her şey!” dediğimde, rüzgârlar... Boynunun en kuytu yerine taşıyor dudaklarımın gölgesini. Kara, kapkara bir sevdâ ki öldürecek ikimizi. Hüzünlerin boğulma vaktine kurulacak saatlerimiz, kuşların dillerine değmelere incecik. Biz ağladıkça şakıyan hayat, hayat değil. Hiçbir sevinçten yen, sakınmayacak tenimizi; hiçbir gündüzde ağırılanmayacak izlerimiz.

3.

Gözyaşlarımla beslediğim karanfil... Yakamda. Alı al... Bilir, birlikte çürüyeceğimizi, köksüzlüğümüzü! Kaldırır başımı bakarım. Bulutlar da kızarmış. Bir merdiven daha eksilir gökyüzünden! Karanlık. Saçlarını çözen yalnızlık. Yağmurun içine işler. Yağmurlar da üşür içime işler... Rüzgârını rüzgârıma çatan fırtına, körüdür makasın. Işıklar kesilir geceye işler. Derince uyku, ruhuma örtü ol... Derince uyku, güne salınmış oltam ol ve başıyla yarınları, dinsin taşkınlık... Çocukların gözlerinden ak, ölümlerden irak ve hüzünlere tuzak. Bunca sözcük başka nasıl dinlenir!

4.

Karanlığa tiryaki ölüm, suskunluğunu kanırtan bulutlar. Bembeyaz karlar savruluyor dudaklarımızdan. Omuzlarımıza tünleyen avuçlar, ah birdenbire albatros! Mürekkebi çözülen pusula. Nazlı ırmaklar bölüyor uykusunu gecenin. Gözyaşlarımızın eskittiği ne çok şey var... Güneş de onlardan. Kalbimize saplanmış gurur. Bıçağın kör tarafında gölgesini arayan ılık demeti!

5.

Derken, ellerin başladı bir çiçeği sularken öyle narın... Kollarımda açiveren avuçların! Parmakların uzak denizlere titreyen yurtsuz ırmaklar... Dokunsam gölgesine sığınacak ürkeklik, ne çok beyaz... Duvarlara çarpan güvercinler. İki kanat kan, nasıl da sessiz... Yine uçurumlara tutunuyor yüreğim. Tanrı ismini fısıldıyor kulağıma.

6.

Sözcüklerin dokunulmazlığı olduğunu sanıyordum. Sarıldığında anladım parmak uçlarında çözüldüğünü her birinin. Bilmediğim dil uğrunda titreyen dudaklarım. Kulaklarına kapanırken toprağından sökülmüş ağacın yaprakları; aynı hava aynı rüzgâr, tufandan kalma gün tanrının anımsattığı... Denizi üzerimize çekiyoruz, ölmek hiç bu kadar güzel olmamıştı; suskunluğumuzla büyüttüğümüz yeniyetme sessizlik bu denli ağır!.. Kalbimiz sabır taşının birer parçası, derinlere salınmış.

HAİKULAR

CİNLERİN DÜĞÜNÜ

Dans ediyor sis –
Nemleniyor kayıkta
Tahta kurusu.

AYNA

Sekti taş suda –
Gücenme dedi balık
Ağlayan kuşa.

SEPYA

Sıyrılmış etinden
Umrunda değil mercek
Sonsuz başağın.

Huzurla sindi
Başağın kuytusuna
Hüznün fiziği.

BİLİNÇ

Sığ kapan çölde
Bucaksız aradı –
Eridi buzul.

DUENDE

Evrildi tablo
Gizli güç sarılınca
Kavuşan kuşa.

ÖYKÜ

Çöktü tortusu
Çünkü o daha yüce!
Böyle çık göğe.

EŞİK

Boncukla dizer
Düşen yaşları başak
Şefkatle düne.

UZUN ZAMAN SONRA

Sevinçten ağlar
Boncukları ovulmuş
Kapı perdesi.

HA'TZİMİN

Bir rüzgâr eser
Kokladığı odaya
Bir adam girer.

Yeprem TÜRK

MAZİYAZIN

1.
Rahatı yerinde değildir yaşamın
Hayatıma reçete olarak mısralar yazışım
Sonunda benim için yazılmış en eski yazıya,
yazgıya dönüşüm
Şimdi şurada bir çuval şiiri odun gibi kırışım
2.
Şimdi yüzünle kuş gibi içimden geçişin
Camıma değil canıma güzel olmanı görüşüm
O duruluktaki gülümsemene mekân diye
Ak boncuklu bir çıkın örüşüm
3.
Yola göre değil kafaya göre takılır
Ekmeğin kalpte böyle adımları vardır
Bu yüzden dağlarda gördüğüm en büyük secde anı
Ekmeğini özleyen kuşun canı

Hicran ASLAN

KURT

kendisinin olamamış elleriyle
saçlarından çekiyor kadını
şefkate özlemi çoğalırken
çok uzuyor tırnakları
dişleri keskin birer acı

hırıltıları korkularından olma ses
çığlıklar atırmadan boşalamayan
o adamın kanattığı etti o kadar
aşılamayan dağların ardından
uluyordu tiksindiği

görmeyen gözlerinin
utanan yardım kutusunu
titreyen elleriyle kesmiş
takılarının bileklerine
söylediklerinden öptüm

Şerif TEZGÖRENLER

SUSMUŞ MARTILAR DUDAKLARINDA

Susmuş martılar var dudaklarında
Kısık göz kapakların yürüyüşte sanki
Öyle bir kıvılcımı fişkirtan an ki
Fıskiyesi zamanın
Hafif aralık bir gece sonsuzunda
Güldüğüdür yıldızın ay mahçupluğunda
Dudakların infaz amiri saçlarındaki terennüm
Bukleyim diyor sahihsiz lacivert geceye
Bulutundaki telaş göğün utancı
Kısık kısık gülüyor nergisle sabah meltemine
An ki sonsuzluğun

Gültekin TEZCAN

CANA DÜŞEN BUĞU

*
tanrının sağlamasını yapmaya uğraştığı
bir denklemim ne zamandır
*
boşluğun bu gürültüsü kırıyor beni
traşsız adamlar, boyalı kadınlar
yine bir şiiri geriyorum çarmıha
koynumda inançsız bir milat öncesi
*
bir duvar tutuyor artık hikâyemi
uçlarından azalıyor da dünya
gövdemi sağıyor
benim değil pencereye eğilen akşamlar
uçurumlara düşüyor hep
annelerin rimeli
*
başı bağlı susmalarım vardı oysa
içinden atlar geçirdiğim cümleler
kimin dudağıyla su verdin ki onlara
dört nala karanlığımı delmekte
*
kapattım kalbimi, yosunlarımı demledim
bir anın içinden geçtim tozlu yudumlarla
topal şarkılar dinledim
şimdi çıkarıp da bir güle assam tenimi
dikenine örter de, el'e verir kendini
*
bir denizin susadığı yerde olmak nedir ki Roza?
yağmurlara yağarak kururdum ben geceleri

Barbaros İRDELMEN

NEYDİ?

Yürümeyi severim
Beş kilometreyi
Seksen dakikada
Yıllardır yürür giderim

Bu gün de yürüdüm
Bacaklarım ağır
Adımlarım yavaştı
Yol bitmedi bir türlü

Kıyafetim çantam
Aynı kıyafet aynı çantaydı
Neydi bu kez farklı olan
Neydi beni yavaşlatan

Evet, evet sabah yüreğime
İki sözcükle inen o karanlık
Taşmanın zor olacağı belliydi
Ne kadar ağırdı kaldırmak...

İstanbul, 03.10. 2018

Elif FİRUZİ

GÖLGE AYINI

Eşikte öylece dururdun
bir dil yüklenirdi bir bakışa
kadife perdelerde yavaşlardı zaman
ellerim bir örtüyü okşayarak düzeltirdi
ışıkla genişlerdi oda.

Beni olduğun mesafeden, geniş zamanlarda severdin
Cezayir mavisini sökün ederdi sokaklara o zaman
Yemen evlerinde sarı ışıklar yanardı, hüznün biraz yatışırdı
uzakta
bir adam Kamondo merdivenlerini inerdi Galata'da
ağzında sigara.

Sonra ayak sesleri, kavga sesleri
yavaşla sesleri dur sesleri
karmaşa beni ürkütürdü..
acil kapısını arardım dövüş kulübü'nün
yüzümü dağıtırmak için birine.

Neşeli seslenişini duyardım yeniden
sesinde yumuşardı yağmur
dallarım nehirlerine inerdi ayinle
su taşardı aramızda..
yine de yeşermezdi gölgen.

Şerif TEMURTAŞ

DÜŞTÜM BİR DÜŞTEN

öfkem kora körük
soluğun barut olsun ateşe
şakaklarında boran kopsun
çık gel bir şafaktan bir kavgaya
bir yamaçtan bir haykırış
haksızlığa karşı olsun

fasulye dalına tutundum
çıktım sekizinci katına göğün
düş topladım bulut bulut
yandım şimşek ucunda
düştüme toprağa upuzun

kuyularda ıslan
mayanda var senin filizlen
tutun bir kuru dala yemyeşil aç
kuşan geceyi böğrüne
koş güneşe ışık ol kaç
omzundan düşürme aşkı

geçip gidiyor gözlerimden bir yaşam
uğultular içinde kayalıkların
bir taş kesiyor şahdamarımı
salihli oluyorum garip bir gecede
azık çıkınımı açıyorum sabaha
gün oluyorum
düşüyorum bir rüyadan bir yaşama

Salihli, Eylül 2018

Gülçin Yağmur AKBULUT

BEN

Ben olmasam zamanı kim tanımlar

Kuşların pervazlara konup da
avuçlarımdan yemlendiğini
doğan güne göz düşürüp
şiiirler söylediğimi
bana ait aşkı kim tanımlar

Benimle başlayan
hayatın ilmekleri
benimle yol alır
son uçuruma
bencileyin mavidir denizlerim
dağlarım bencileyin gri
sizin olmayan ölüye
baş sağlığı dilersiniz
bende ise feryat figan
damarlarım kopar

Bir aynanın önünden
geçiyorum yalnız
örselenen yanlarımı
ben görüyorum
yalnız sizin için
bir görüntüyüm bir silüet
ne fırtınalar kopuyor
oysa gönül evimde
ne bahçeler tarumar
oluyor bir bilseniz

Ben olmasam bağımlı bahçemi kim tanımlar

Umut TEMÜR

KAVAK AĞAÇLARI

Sokağın sonunda
Gecekondudan kalma
Sıralı kavaklar vardı
Odalarda nefes alamadığımda
Oraya giderdim
Ekin'in sesini duymak
Ve orada
Kavakların
Varlığını bildirmesini isterdim...
Yıllar geçti
O sokaktan taşındık
Rastgelince
Hatırladım kavakları
Kesilmişlerdi
Bana nankörmüşüm gibi
Seslendiler:
Bizdik Ekin

05.02.2019

MANİLER

Ölümü de söylerim
Gülümü de söylerim
Şöleni söylüyorsam
Zulümü de söylerim...

Varlığı oya oya
Yokluğu soya soya
İşlediğimiz hayat
Sonsuz motifli oya...

Bir yolunu bulurdum
Diyelim ki ulurdum
Ormanda yaşasaydım
Daha mutlu olurdu...

Bütün yükleri attım
Defterleri kapattım
Elde kalan hiçlikle
Dünyaları donattım...

Yanar kömür dediğin
Kınar ömür dediğin
Bakarsın dağa döner
Onar ölür dediğin...

Oturdum düne karşı
Belki de güne karşı
Barikatlar düşündüm
Mukadder sona karşı...

Bitecek ektiklerim
Bitecek eksiklerim
Dünya varmış diyecek
Etlerim kemiklerim...

Nasıl sona erer gün
Biter her şey büsbütün
Suçlanamaz ki ölüm
O hepimizden üzgün...

Arındım kirden pastan
Lüzumsuz ihtirastan
Vakt irişip giderken
Maske istemem yastan...

Peşindeyim çakalın
Gidiyom açık alın
Anmayın sakın beni
Dostlarım hoşçakalın...

Şarkılar beni söyler
Yaralı teni söyler
Hayatı güzellerken
Çekip gidene söyler...

Hayat sınıyor beni
Eller kınıyor beni
Uzaklarda bir yerde
Bir gül kanıyor beni...

Aşkımdır zorbam benim
Ekmeğim çorbam benim
Kış gecesi ecesi
Sıcak su torbam benim...

Çakal gibi pavkırsam
Uzaklardan haykırsam
İşitir gelir misin
Bir avuç badem kırsam...

Açarım dilim dilim
Hiç susmaz gönül dilim
Sen varsan karanlık yok
Yanımda ol sevgilim...

Yaktı içimde çıra
Seyirttim peşi sıra
Olmadı tutamadım
Şimdi her şey hatıra...

Epey dökülmüş sıvam
Gayrı tutmam ben kıvam
Köşk saray sizin olsun
Şu sahil benim yuvam...

Düzeni bozabilsem
Üzene kızabilsem
Dünya benim olurdu
Şu ânı yazabilsem...

Geçti artık kök sürmem
Tarlada toprak sürmem
Üzüyorsam meleğim
Söz bir daha öksürmem...

Bilye üttüm çocukken
Öküz güttüm çocukken
Erken çıktım gurbete
Gözde tüttüm çocukken...

Boz bulutlar ağıyor
Güz yağmuru yağıyor
Yaz şimşek, ışığınla:
Yer gökten süt sağlıyor...

Al beyaz kanaviçe
Güzellik işler içe
Bu ne harika bir çift
Karla yağmur iç içe...

Ödenmiştir öşürüm
Yazılı broşürüm
Saatlerce yağmuru
Seyretmezsem üşürüm...

Kırlar açacaklar mı
Koku saçacaklar mı
Eşlik etmesem de ben
Kuşlar uçacaklar mı...

Dudağımızda sipsi
Elimizde zil tepsi
Kuşlarla düzenledik
Kışa veda partisi...

NEHİR DE DURUR SEYREDER BENİ

deli su o, girmiş şehrin koynuna;
bir nehir ki; deli dolu suların piri gibi

süt beyaz yüzlü- gözleri üzgün.
süzer, beni!

kırık ve içliydi sesi
kıyıya vuran
çelimsiz bir dalga
turnaları çağırda,
duyduk nehrin buruk sesini

nehir söyleşisinde rüzgârını şehre döker
dağlar
beni bağlar
sarıp sarmalar örümcek ağları gözlerimi

sar, ipi sar;
-bağ beni asar
nasılsa
nehrin kıyısında bir gül ağacı gölgesine

gölgeler karanlık çökünce
can-
çekişir,
gider bir dağın eteğinde ölürlər

terk edilmiş bir geceye mezarısız
ve töresiz
gömülür
çürük karanfiller

bir nehir ki, rivayet olmadı hentüz;
hüzün eskisi bir lir çaldığında
batık bir kalbin güvertesinde
sızılar içinde, derinde

söz olur ki; küf ve
yara
üşenmedi
köz odur ki; küle değindi:

süt beyaz yüzlü,
üzgün
bir nehir
ne
reya
ak
ar ki böyle?

BURASI TEKERRÜR ! BURASI ACI...

kazdıkça kayboldum bu kuyuda
suratıma baktım saat kaç diye
bağurdım boşluklara durdum
aynalardan okudum kendimi
ses ben'den değildi

kendini soyan bir yalnızlık oldum aranızda
gövdemi sokaklara vurdum
sonra seslerinize durduğunuz yerlere
baktığımız şeylere
duygu alış - verişlerinize
sonra tuttum kendimi alkole vurdum
gizemli esrarlara gafticilere katillere
istemediğiniz her şeye her yere
kendimi kendimle vurdum

öpmek istedim güzel zamanlarınızdan
zımparalat dediniz dudaklarını
tutmak istedim koptu kopacak duygularınızdan
ellerimi istemediniz gözlerinizle

olma ' yanın tamusundan kurtulup gelen benim
sizlere
insan bir eşya gibi mi yer kaplar dünyada
yaşamının karşılığı nedir birbirimizde
ve balkonlar ölmek için mi var sadece

sustum
kendimi toprağa konuştum
durdum
durdum sizi taşlara sordum

insan böyledir
unutkan soğuk ve haklı
hep haklı
inanırlar çünkü inanmak istediklerine
ama inandıkları kendi eksiklikleridir
konuştukları olamadıklarıdır
yeryüzü çılgınlıklarla örtülüdür duymadıkları
dedi taşlar

burasından devam ettim dünyayı
soruların çengelini sırtımda taşıdım
tersten koşup parçaladım anlamı
başka bir anlamda uyar mıyım diye

yoruldum sonunda
tekrara ulanan
bir acıya bulanmaktan

Yayın Yönetmeni	: Ramis Dara	Katkı Payı	: 50 TL.
Produksiyon	: İhsan Üren, Zühtü Engüdar - Ersin Erdem, Zihni Engüdar ,Yalçın Oğuz.	Posta Çeki ya da Banka hesabı:	Ramis Dara adına açılmış; 6025702 numaralı Posta Çeki hesabı ya da Yapı Kredi Bankası Mudanya şubesi (567) Hesap No: 72092839 IBAN: TR370006701000000072092839
Sahibi ve Yazı İşleri Müdürü	: Halim Çiftçi (Ömerbey Mah. Ş. K. Ahmet. Sok. Fidan Apt. B. Blok. Kat: 2, D: 5- MUDANYA)	Yazıcı. çıkışı	: Selman Kırtasiye, Kâzım Baykal Cad. No: 14, 16040 Osmangazi - BURSA
Yazışma ve posta kargo adresi	: PK 68 16361 Ulucami - BURSA		
E- Posta	: akatalpa@hotmail.com		
Yayın Türü	: Yaygın süreli yayım. ISSN 1305 - 7685		

Ocak 2000'de Bursa'da Ramis Dara, Melih Elal, Serdar Ünver, Ali Özçelebi ve arkadaşları tarafından kurulan şiir ve eleştiri ağırlıklı aylık edebiyat dergisi
Akatalpa (www.akatalpa.org), şair ve yazarlarının başışladıkları telifler ve bazı şiir dostlarının katkılarıyla yayımlanmaktadır.

